

Ayette Geçen Haham ve Rahiplerin Rububiyetinden Kasıt ?Nedir

<"xml encoding="UTF-8?>

Ayette Geçen Haham ve Rahiplerin Rububiyetinden Kasıt Nedir?

Ayetullah Cafer Subhani

Kur'an-ı Kerim Yahudi ve Hristiyanların kendi ruhban ve hahamlarını Rab edindiğini hatırlatmakta ve şöyle buyurmaktadır: "Onlar Allah'ı bırakıp hahamlarını, rahiplerini ve Meryem oğlu Mesih'i de Rabler edindiler. Oysa tek ilahtan başkasına ibadet etmemekle emrolunmuşlardı. Ondan başka ilah yoktur. Allah, koştukları eşlerden münezzehtir."

Burada iki soru söz konusu edilmektedir:

1-Onların rububiyetinden maksat nedir?

2-acaba onların ve Hz. Mesih'in rububiyeti aynıdır, değil midir?

Cevap:

Arapça dilinde Rab kelimesi sahip ve ihtiyar sahibi kimse anlamındadır. Araplar ev sahibi tarla sahibi ve hayvan sahibi kimseye sırasıyla rabbul beyt, rabbuzzia ve Rabbu' dabbe demektedirler.

Bu kullanımlar sözünü ettiğimiz ölçüler esasına dayalıdır. Zira ev, tarla ve hayvanın ihtiyar ve iradesi sahibi olan kimsenin elindedir.

Yahudi ve Hristiyanlar kendi rahip ve hahamlarının bazı ilahi işlere sahip olduklarını düşünüyorlardı. Teşri kanun koyma ve yasama yetkisinin onların elinde olduğunu sanıyorlardı.

Onlara göre bu haham ve rahipler Allah'ın hükümlerini helal veya haram olarak değıştirme gücüne sahipti.

Yahudilerin kendi din adamları hakkındaki bu inançları sayesinde onları rab edinmenin anlamı

da açıklığa kavuşmaktadır. Anlaşıldığı üzere onları rab edinmekten maksat alemlerin yaratıcısı veya evreni idare eden kimse olarak kabullenmeleri değildi. Veya Araplar gibi onlara put olarak ibadet etmiyorlardı. Dolayısıyla onların şirki yaratıcılık, rububiyet (evreni idare etmek) ibadet ve tapınma hususunda içine düştükleri bir şirk değildir. Aksine onların rububiyetine inanmalarından maksat kanun ve yasama hususunda irade sahibi olduklarına inanmaları idi.

Bu yüzden onların içine düştükleri şirk kanun koyma hakkındaki şirkti. Zira kanun koymak Allah'a özgü bir haktır. Hiç bir insan Allah'ın izni olmaksızın başka bir insana her hangi bir hükmü yasama hakkına sahip değildir. Ama onlara göre rahipler ve hahamlar bu rububi makama sahip kimselerdi.

Bu açıdan Kur'an onları söz konusu ayette kınamaktadır. Bazı rivayetler de bu tefsiri beyan etmektedir. Nitekim İmam Bakır ve İmam Sadık (a.s) bu ayetin tefsiri hakkında şöyle buyurmuşlardır: "Allah'a yemin olsun ki Yahudiler haham ve ruhbanları için namaz kılmıyor ve oruç tutmuyorlardı. Aksine haham ve rahipler haramları onlara helal ve helalleri da onlara haram kılıyor Yahudi milleti de hiç bir itirazda bulunmadan onlara uyuyor ve bilmeden onlara tapıyorlardı."

Adiyy b. Hatem ise şöyle diyor: "Ben Şamdan Medine'ye geldim. Peygamberin mescidine girdim. Boynumda altın bir haç vardı. Peygamber şöyle buyurdu: "Bu putu boynundan çöz" daha sonra Peygamberi Ekrem (s.a.a) şu ayeti okudu: "Onlar haham ve ruhbanlarını rabler edindiler." Bu ayeti okuduktan sonra, "Biz onlara asla ibadet etmiyoruz" diye söyledim. Peygamber şöyle buyurdu: "Onlar Allah'ın helalini haram ve haramını da helal edince onlara uyuyor musunuz?" ben, "Evet" dedim. Peygamber şöyle buyurdu: "İşte bu onlara ibadet etmektir."

Buraya kadar söylediklerimizden ilk sorunun cevabı açıklığa kavuşmuş oldu. Ama şimdi ikinci soruya cevap olarak söylemek gerekir ki Hristiyanlar nezdinde Mesih'in rububiyeti rahiplerin rububiyetinden daha üstündür. Zira onlar Mesihi Allah'ın oğlu ve üç tanrıdan biri olarak kabul etmektedir.

Onlara göre her üç tanrı bir tanrıyı temsil etmektedir. Bu açıdan ayette Mesih'in rububiyeti ruhban ve hahamların rububiyetinden ayrı zikredilmiştir. Ve yan yana ifade edilmemiştir. Aksine ruhban ve hahamların rububiyetinden sonra Mesih b. Meryem ayrıca zikredilmiş ve onlara atfedilmiştir. Dolayısıyla da Mesih'in rububiyetinin, haham ve ruhbanların rububiyetinden ayrı bir

.anlam ifade ettiğine işaret etmiştir